

1

De kleurrijke vlaggetjes aan het plafond bewogen toen de glazen deuren openschoven en de wind vrij spel kreeg. Het ambulancepersoneel duwde een brancard de hal binnen en liep langs het kantoor waar Bea Zondag over haar aantekeningen gebogen zat. Het geluid van de wielen over de plavuizen vloer deed haar opkijken en ze schoot uit haar stoel.

‘Heren...’ Ze volgde de mannen richting de lift en probeerde op een indringende fluisterton het tweetal af te remmen. ‘U komt voor meneer De Lange? Ik begeleid u even naar zijn kamer.’ Ze wurmde haar lichaam langs de brancard en versperde de liftdeur. Bea Zondag was negenenveertig jaar en werkte al vijftien jaar als balie- en administratief medewerkster in het verzorgingshuis de Waterlelie. Ze was ijverig en precies, eigenschappen die na haar scheiding extra sterk naar voren kwamen. Tijdens haar huwelijk had ze in de schaduw van haar man geleefd. Hij ging studeren terwijl zij het geld verdiende om het huishouden draaiende te houden. Na een studie van zes lange jaren opende hij uiteindelijk zijn eigen accountantsbureau. Er ging meer werk in zitten dan hij had gedacht. Tijdens het opstarten van het bedrijf was er geen ruimte voor kinderen en toen zijn carrière een vlucht

nam, was er ook geen ruimte meer voor Bea. Hij vond dat ze geen raakvlakken meer hadden en zonder pardon werd ze ingeruild voor zijn tien jaar jongere secretaresse, met wie hij drie maanden later trouwde. Ze werd afgedankt, alsof ze nooit iets had betekend. Het gevoel om onmisbaar te zijn werd voor Bea een obsessie en nadat ze een baan had gevonden, stortte ze zich op haar werk. Haar kantoor was zorgvuldig ingericht, zoals alles in haar leven zorgvuldig was ingericht. Haar ziektedagen waren op een hand te tellen en vakanties waren niet aan haar besteed. Haar werk was altijd tot in de puntjes verzorgd en ruim op tijd klaar. Er lagen geen volgekladderde memoblaadjes, onbetaalde rekeningen of ongeopende post op het bureau. De administratie was verwerkt in dossiers met geprinte etiketten die keurig op een rij in afgesloten kasten stonden. De overijverige medewerkster kende elke bewoner bij naam en wist waar ze haar collega's buiten werktijd kon bereiken. Elk nieuwtje ving ze op en gaf ze zo snel mogelijk door aan het management. Ze wist dat de aanwezigheid van de mannen met een brancard een hoop onrust bij de bewoners zou oproepen. En onrust was iets wat het management altijd probeerde te voorkomen.

‘We weten de weg,’ beweerde Roel Versteen, de man die aan het hoofdeind van de brancard stond. ‘Vierde etage, kamernummer zesentwintig.’

Bea trok met haar mond en ging geen centimeter aan de kant. ‘Ik loop met u mee. Ik heb liever niet dat u met een brancard over de gangen ronddoolt. De bewoners worden daar nerveus van. Het is beter als ik erbij ben.’

Roel Versteen haalde zijn schouders op en trok de brancard iets naar achteren toen een signaal aangaf dat de lift was gearriveerd. Bea stapte als eerste naar binnen. Ze hield haar vinger

voor het bedieningspaneel terwijl ze wachtte tot de deur zich achter het tweetal had gesloten. De lift zoefde langs de etages omhoog en het drietal staaarde naar de oplichtende cijfers op het bedieningspaneel.

‘De huisarts is een halfuur geleden vertrokken. Ze had een spoedgeval,’ verbrak Bea de stilte. Roel knikte.

‘Ja, dat zijn dingen die je niet kunt voorzien. Morgen kan het over zijn,’ antwoordde hij laconiek. Er verscheen een ongepaste glimlach op zijn gezicht.

Bea fronste haar wenkbrauwen en negeerde zijn reactie. Hij was nog jong, dacht ze geërgerd bij de opmerking van Roel. Zesentwintig, hooguit zevenentwintig jaar. Wat wisten deze knullen van het leven? Waarschijnlijk hadden ze nog niemand verloren die hen dierbaar was.

De liftdeuren schoven open en Roel grijnsde naar zijn collega, die hem met een afkeurende blik tot de orde probeerde te roepen. Het leek Roel weinig te schelen. Hij floot zachtjes een melodietje terwijl hij onverschillig in beweging kwam. De twee dames die met een rollator de lift passeerden, hielden even halt.

‘We hoorden het over Freek,’ zei er een toen ze Bea naar buiten zag komen. ‘Zo onverwachts... Het is toch triest.’ Meewarig bewoog ze het hoofd.

‘Meneer De Lange is overleden aan een hartstilstand,’ liet Bea het tweetal weten. Automatisch draaiden de hoofden van de dames naar de kamerdeur waarachter Freek moest liggen. Die stond op een kier.

‘Hij rookte anders als een ketter,’ kon de ander niet nalaten op te merken. ‘Ik heb hem vaak genoeg gewaarschuwd dat die troep zijn dood nog eens zou worden.’

Bea gaf geen antwoord en volgde met een bezorgde blik de

twee mannen die op de deur af liepen. Het fluitconcert van Roel was gestopt. Bea realiseerde zich dat er nu even geen ruimte was voor discussie en volgde de brancard richting de deur. Ze liet haar gezag niet door deze twee ongelikte beren ondermijnen. Judith de Graaf, hoofd van de verpleging, zat aan de eetkamer-tafel en schoof de doktersverklaring van zich af toen het drietal in de woonkamer verscheen. Met een zucht stond ze op en liep naar het bed in de hoek van de kamer waar Freek de Lange met een asgrauw gezicht en gesloten ogen op hen lag te wachten. Zijn handen lagen ineengevouwen op zijn buik, alsof hij vredig lag te slapen.

‘Ik zal wat ruimte maken,’ zei Judith en ze pakte de volle asbak met peuken van het bijzettafeltje. Met een ruk rolde het tafeltje opzij. Ze leek te handelen uit automatisme. Met de volle asbak liep ze naar het kleine keukentje tegenover de wc en zette hem op het aanrechtblad. ‘Gaat het zo lukken?’ Ze keek toe hoe de twee mannen het levenloze lichaam op de brancard tilden. ‘Dit zijn altijd van die rotmomenten,’ mompelde ze tegen niemand in het bijzonder. ‘Je gaat je na jaren toch hechten aan die oudjes. Het wordt familie...’ Ze zuchtte nogmaals en wendde zich toen tot Bea. ‘Ik heb zijn sieraden en zijn bril afgedaan. Ze liggen op tafel.’ Ze leunde met haar achterwerk tegen het aanrechtblad en seinde met haar kin naar de oubollige eetkamertafel bij het raam. Een wollen kleed hing over de randen van de tafel en zag eruit alsof het heel wat jaren had overleefd. Bea kwam in beweging en pakte de doktersverklaring van tafel.

‘Meneer De Lange had weinig familie,’ wist Judith zich te herinneren. ‘Er is een paar keer een achterneef op visite geweest. Vier of vijf keer... Ene Verdonk of zoiets. Zijn telefoonnummer staat waarschijnlijk in het persoonsdossier van meneer

De Lange. Wil jij hem op de hoogte brengen van dit trieste gebeuren?’

‘Ik heb hem vanmorgen al gebeld,’ antwoordde Bea terwijl ze een geelgekleurd blad achter de doktersverklaring losscheurde. ‘De achterneef heet Herman Donkersloot en hij komt morgenmiddag langs om het een en ander te regelen.’

Ze wachtte totdat de twee mannen met een laken het gezicht van meneer De Lange hadden afgedekt en legde toen de doktersverklaring op het voeteneind.

‘Deze is voor u.’ Roel gromde terwijl hij de banden rond het lichaam vastgespte.

‘Oké, heren.’ Judith liep naar de deur. ‘Dat was het. Bedankt.’ Ze hield de deur open zodat de mannen konden passeren. ‘Loop jij met de heren mee, Bea? Dan haal ik ondertussen het bed af.’

De twee dames op de gang keken op gepaste afstand toe hoe de brancard de lift werd in gereden. Hun gezichten stonden plechtig en met een klein knikje namen ze afscheid van buurman Freek. De lift kwam in beweging.

Bea staarde naar hobbels in het laken en probeerde zich te herinneren wanneer ze voor het laatst met Freek de Lange had gesproken. Was dat niet eergisteren in de kantine geweest? Had hij toen niet iets te zeuren over de kwaliteit van de koffie? Hij had altijd iets te zeuren. Was het niet over het eten, dan was het wel over het personeel. Het was een humeurige kerel die op alles en iedereen schold. Eén bonk agressiviteit. Bea had hem nooit gemogen. Hij verpestte de hele sfeer in het gebouw. Ze draaide haar hoofd opzij. Het was beter dat hij er niet meer was. Er was een wachtlijst met mensen die dolgraag in de Waterlelie wilden wonen. Leuke en vriendelijke mensen die hun inzet wel wisten te waarderen. Aan zeurpieten hadden ze niets. Er

verscheen een namaakglimlach op haar gezicht toen de lift met een klein schokje tot stilstand kwam.

‘We zijn er.’ Ze stapte uit en trok bij het passeren nog snel een plooi uit het laken. ‘U hebt verder alles?’ Met grote passen liep ze voorop naar de uitgang. ‘U kunt mij altijd bellen als er nog vragen zijn. Mijn naam is Bea. Bea Zondag.’

Joke Drenth had het tafereel vanuit haar rolstoel op haar vaste plek bij het raam gadegeslagen. Haar verrimpelde handen lagen bewegingloos in haar schoot. De vrouw was tweeëntachtig en sinds haar komst in het verzorgingstehuis, twaalf jaar geleden, leefde ze een zo onopvallend mogelijk leven. Gelaten liet ze zich elke dag in de rolstoel door de verpleegkundigen haar kamer uit rollen. Ze werd bij het grote raam in de ontvangsthal geparkeerd, waar ze uitzicht had over het park dat voor het tehuis met zorg was aangelegd. Een strategisch punt, want vanaf deze plek had Joke niet alleen zicht op het park, maar ook op de kamer van de directrice, de kantine en de balie. De liftdeuren schoven open en langzaam draaide ze haar hoofd.

‘Ratten,’ mompelden haar oude lippen toen de brancard voorbij rolde. Ze liet haar doffe, grijze ogen door het parkje dwalen terwijl er een opstandig gevoel in haar aderen borrelde. ‘Dit moet een keer stoppen. Iemand moet hen stoppen.’ Resoluut schudde ze haar hoofd en ze verzette zich tegen de stem erin die haar tot actie maande. De stemmen in haar hoofd waren met de jaren gewoon voor haar geworden. Een bondgenoot met wie ze vrijuit kon praten. Ze voelden veilig aan, veiliger dan de mensen die zich om haar heen hadden verzameld. ‘Nee, nee, nee. Ik ben te oud. Het is niet meer mijn taak. Ken je vij-

and. Straks ben ik de volgende die onder een laken wordt afgevoerd. Het is te gevaarlijk...'

Ze keek naar de directiekamer en snoof minachtend. Ze was niet bang, dat was ze nooit geweest. 'Ze denken dat ik seniel ben, maar ik zie alles. Ik ben een vlieg op de wand. Domme ratten! Beter seniel dan dood. Mond dicht.' Het leek alsof de oude vrouw niemand kende in het verzorgingstehuis, maar ze wist heel goed wie er zojuist werd afgevoerd. Het was die idioot van vier hoog met zijn grote bek. Dacht hij nou echt dat hij het zou winnen? Van die ratten? Hij maakte geen schijn van kans. Niemand in dit godvergeten hol maakte een kans. Ze waren allemaal te oud, te naïef en te onervaren. Hoe zouden ze hem hebben vermoord? Want vermoord was hij... Het kon niet anders, na gisteren... Zodra je te dicht bij de waarheid kwam, had je je doodvonnis getekend. Hadden ze hem een overdosis aan medicijnen gegeven of hem gesmoord met een kussen? Een oud trucje, maar efficiënt. Het laat geen sporen na. Ze wist hoe het werkte. Haar mondhoeken krulden omhoog toen ze in gedachten terugging in de tijd. Een brandschoon geweten had ze niet, maar er was toen geen keus, hield ze zichzelf voor. Het was eten of gegeten worden. De ouderdom maakte haar slap. Na al die jaren bezorgde haar verleden haar plotseling slapeloze nachten. Of was het toch de angst? Angst dat ze te zwak was om zich te verzetten, als de ratten haar op een avond de mond kwamen snoeren? Als voorzorgsmaatregel liet ze elke avond haar schemerlamp op het nachtkastje branden. Naast haar bed, tegen de muur, stond een wandelstok waarmee ze haar belagers van zich af kon slaan. Misschien was ze te zwak of te langzaam, maar ze zou zich niet zo snel gewonnen geven.

Ze verstarde toen ze het geluid van hakken op de plavuizen

vloer hoorde tikken. Opstandig stak ze haar kin in de lucht, maar ontspande toen Bea haar passeerde. Niemand was te vertrouwen. Zelfs Bea niet. Haar eeuwig vriendelijke glimlach was waarschijnlijk nep. Net als iedereen die hier werkte. Als ze toch eens wisten wat zij wist.

‘Mevrouw Drenth...’ Joke herkende de stem. Ze herkende alle stemmen van de verpleegkundigen in het verzorgingstehuis. Sommige vaardigheden verleer je niet. ‘Mevrouw Drenth, hebt u trek in een kopje thee?’ Ze gaf geen antwoord. Ze liet hen maar denken dat ze seniel was. Diana Noordeloos trok de rolstoel naar achteren. ‘Mevrouw Wittemans en mevrouw Freeser zitten in de recreatiezaal op u te wachten.’ Meewarig rolde Joke Drenth met haar ogen. Recreatiezaal? Het was gewoon een simpele kantine. En ze wachtten niet op haar. Niemand wachtte op haar, zeker niet in dit rattenhol. Wittemans en Freeser waren twee roddeltantes. Burgertrutten die nog nooit hun handen voor de maatschappij hadden vuilgemaakt. De huisje-boompje-beestje-typetjes. Waarom ze altijd bij deze twee zure bessen werd geparkeerd was haar een raadsel. Wittemans begon te zwaaien toen de rolstoel over de drempel rolde.

‘Irritante trien!’ Joke schoof haar voet van de steun en probeerde de rolstoel af te remmen. Tevergeefs.

‘Pas op dat u zich niet bezeert, mevrouw Drenth. Til uw voet iets omhoog. Goed zo!’ De voet schoof vooruit over het zeil en maakte een schrapend geluid. ‘Uw thee staat al klaar en er ligt een lekker plakje cake naast. Mevrouw Wittemans is jarig en trakteert.’ De verpleegster zette de rolstoel op de rem bij de tafel en schoof het kopje naar de rand. ‘Is dat niet lekker?’ Met een nors gezicht staarde Joke naar de cake op tafel. Als ze maar niet gingen zingen, daar had ze een hekel aan. Mevrouw Freeser zet-

te met een kraakstem in: Lang zal ze leven in de gloria.

‘Nou, dat kan nooit lang meer zijn,’ mompelde Joke en ze moest lachen om haar eigen grap.

Mevrouw Wittemans was gaan staan en zwaaide plechtig met haar hand alsof ze de koningin van de Waterlelie zelf was.

‘Wat een ellende.’ Joke pakte met een bevende hand het kopje van tafel en roerde wild met het lepeltje door de thee. De twee trutjes hadden echt geen flauw idee in wat voor rovershol ze waren terechtgekomen. Na het lied werd de cake met een voldane grijns door mevrouw Wittemans en Freeser naar binnen gewerkt.

‘Weet u,’ zei mevrouw Freeser terwijl ze met haar vingers de kruimels van het bordje viste, ‘ik heb nieuwe medicijnen gekregen. Mijn keel... Het is zo pijnlijk. Ze hebben van die grote Strepsils gegeven. Niet dat het echt helpt, maar je moet toch wat. Morgen krijg ik een bloedonderzoek en dan is het maar afwachten wat ze tegenkomen. Ik heb de laatste tijd zo’n last van mijn benen. Misschien houdt het allemaal met elkaar verband. Denkt u ook niet?’

‘Strepsils zijn geen medicijnen,’ snauwde Joke naar de vrouw naast haar. ‘Je mankeert niets, mens. Je enige handicap is die grijze massa in je bovenkamer die niet goed werkt.’

‘Mevrouw Drenth...’ Diana Noordeloos schudde afkeurend haar hoofd. ‘Laten we nou wel aardig doen. Het is een feestje.’

‘Er is er anders net een afgevoerd,’ kaatste Joke terug. ‘Over feest gesproken.’

‘Mevrouw Drenth!’

‘Ja, ik hoorde dat Freek de Lange gisteravond een hartstilstand heeft gekregen.’

Wittemans zette haar kopje op tafel. ‘Dat was toch redelijk onverwachts.’

‘Pfff.’ Joke trok een grimas.

‘Ik hoorde hem gisteravond nog in de keuken bezig,’ beweerde Freeser, die in de kamer ernaast woonde. ‘Hij ging tekeer. Het leek wel of hij met het serviesgoed gooide. Ik heb maar niet gereageerd. Misschien had ik beter wel even kunnen gaan kijken?’

Joke spitste haar oren. ‘In de keuken?’

‘Ja, en hij vloekte behoorlijk. Je weet toch hoe hij kan vloeken? Maar na een paar minuten was het stil dus ik dacht... Het was rond halftien, net na dat natuurprogramma op Discovery. Heb je dat gezien? Prachtige beelden.’

‘Ik kijk nooit naar buitenlandse programma’s.’ Wittemans pakte haar borduurwerk van tafel en was Freek de Lange alweer vergeten.

‘Domme wijven,’ gromde Joke en ze nam een hap uit de cake.